

Hämeenkyrö

Kyröskosken pohjoisen teollisuus- alueen asemakaava alueen muinaisjäännösten täydennysinventointi 2012

Timo Jussila

Kustantaja: Pöyry Finland Oyj

Sisältö:

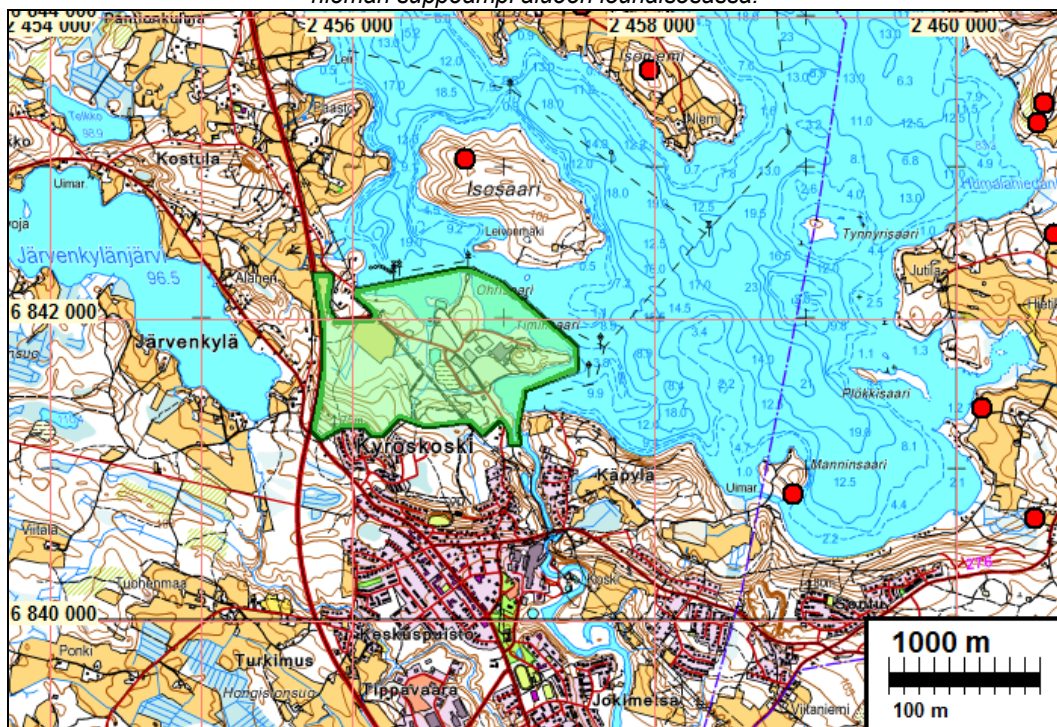
Perustiedot	2
Inventointi	3
Kartat	4

Kansikuva: 4 Metsittyä peltoa Kyröskosken sahan aidan liepeillä. Kuva vuodelta 2007.

Perustiedot

- Alue:** Kyröskosken suun länsipuolella sijaitseva Kyröskosken pohjoisen teollisuusalueen asemakaava alue.
- Tarkoitus:** Pirkanmaan Maakuntamuseon vaatima historiallisten muinaisjäännösten inventointi – aikaisemman v. 2007 inventointiraportin täydennys.
- Tavoite:** Täsmentää ja selventää v. 2007 ja kevään 2012 inventointien tutkimustulosta.
- Työaika:** lokakuu 2012.
- Kustantaja:** Pöyry Finland Oy
- Tekijät:** Mikroliitti Oy, Timo Jussila.
- Aiemmat tutkimukset:** Jussila & Poutiainen 2007, Hämeenkyrö. Kyröskosken pohjoisen teollisuus-alueen asemakaava alueen muinaisjäännösinventointi.
Jussila 2012: Hämeenkyrö Vt. 3:n parannusalueen välillä Turkimus – Kostula muinaisjäännösinventointi
- Tulokset:** Alueelta ei tunnettu ennestään kiinteitä muinaisjäännöksiä. Alueella ei havaittu kiinteitä muinaisjäännöksiä.
- Viite:** Vuoden 2007 ja 2012 inventointiraportit, jossa tarkempi maaston ja havaintojen kuvaus.

Punaiset pallot kartalla ovat muinaisjäännöspaikkoja. Tutkimusalue v. 2007 merkitty vihreällä. V. 2012 tutkimusalue hieman suppeampi alueen lounaisosassa.

Inventointi

Pirkanmaan maakuntamuseo antoi 2.7.2012 Hämeenkyrön kunnalle viranomaislausunnon, jossa vaaditaan kaava-alueen arkeologista inventointia täydennettäväksi historiallisten muinaisjäännösten osalta (diar: 238/2012).

Vuoden 2007 tämän saman alueen muinaisjäännösinventointi suoritettiin kahden arkeologin voimin. Alueelta ei tunnettu ennestään muinaisjäännöksiä. Tuolloin alue tutkittiin täysin kattavasti silmänvaraisesti ja satunnaisia koekuoppia tehden tietotaito- ja kokemusperäisesti (30 v) valituille maastonkohdille joissa periaatteessa voisi ehkä sijaita maanalainen, maan päälle näkymätön muinaisjäännös.

Tuolloin kiinnitettiin huomiota myös historiallisen ajan muinaisjäännöksiin täysimääräisesti ja arkeologisin menetelmin niitä myös pyrittiin havainnoimaan. Historiallisen ajan arkeologinen inventointi on siis jo suoritettu vuonna 2007. Muinaisjäännösinventoinnin menetelmät olivat tuohon aikaan kuitenkin puutteellisemmat ja vähemmän esittävät ja näyttävät kuin mitä nykyään. Vanhoja karttoja ei ollut internetissä ja niitä tarkasteltiin Kansallisarkistossa joiltain suppeammilta osin mitä nykyään. Arkistossa itse kuvaaminen ei tuolloin ollut mahdollista joten karttoja ei raportoitiin juurikaan laitettu – ne olivat vain arkeologisten menetelmien tarkemmin kuvaamattomana lisukkeena – jos niissä oli jotain merkittävää katsottua. Sitten ne ovat tulleet kiinteäksi osaksi monissa muinaisjäännösinventoinneissa, arkeologisten menetelmien lisäksi.

Tässä raportissa täydennetään v. 2007 pääosin arkeologisin menetelmin suoritettua inventointia nykyaikaiseksi muinaisjäännösinventoinniksi - mm. viittaamalla aiempiin raportteihin - jossa siis arkeologisia menetelmiä täydennetään historiantutkimuksen menetelmillä.

Keväällä 2012 inventoitiin vt. 3:n parannusaluetta joka sijaitsee osin tämän inventointialueen länsiosan sisällä. Tuolloin tarkasteltiin ja käytiin läpi myös tämän raportin aluetta nykyaikaisen muinaisjäännösinventoinnin menetelmin, johon kuuluu arkeologisen inventoinnin lisäksi mm. vanhan karttamateriaalin tarkastelu ja esittäminen. Erityisesti tarkasteltiin vanhaa tielinjaa Hämeenkyröstä lkaalisiin. Tutkimuksen tuloksista selviää, että tielinja ei ole kulkenut tämän raportin tutkimusalueella eikä siitä ole mitään tulkinnanvaraisiakaan merkkejä maastossa, jotka ulottuisivat nyt kyseessä olevalle alueelle. Kyseisen tutkimuksen kartoista ilmenee myös, että nyt kyseessä olevalla alueella ei ole vanhoilta kartoilta paikannettavissa niihin mahdollisesti merkityjä potentiaalisia muinaisjäännöksiä. Alue on ollut käytettävissä olevien 1700-1800 lukujen karttojen perusteella asumatonta eikä siellä ole ollut muutakaan merkittävää toimintaa vähäisen viljelyn ja niittymaan lisäksi. Alue on suureksi osaksi vesijättöä ja koillisosaltaan teollisuusaluetta.

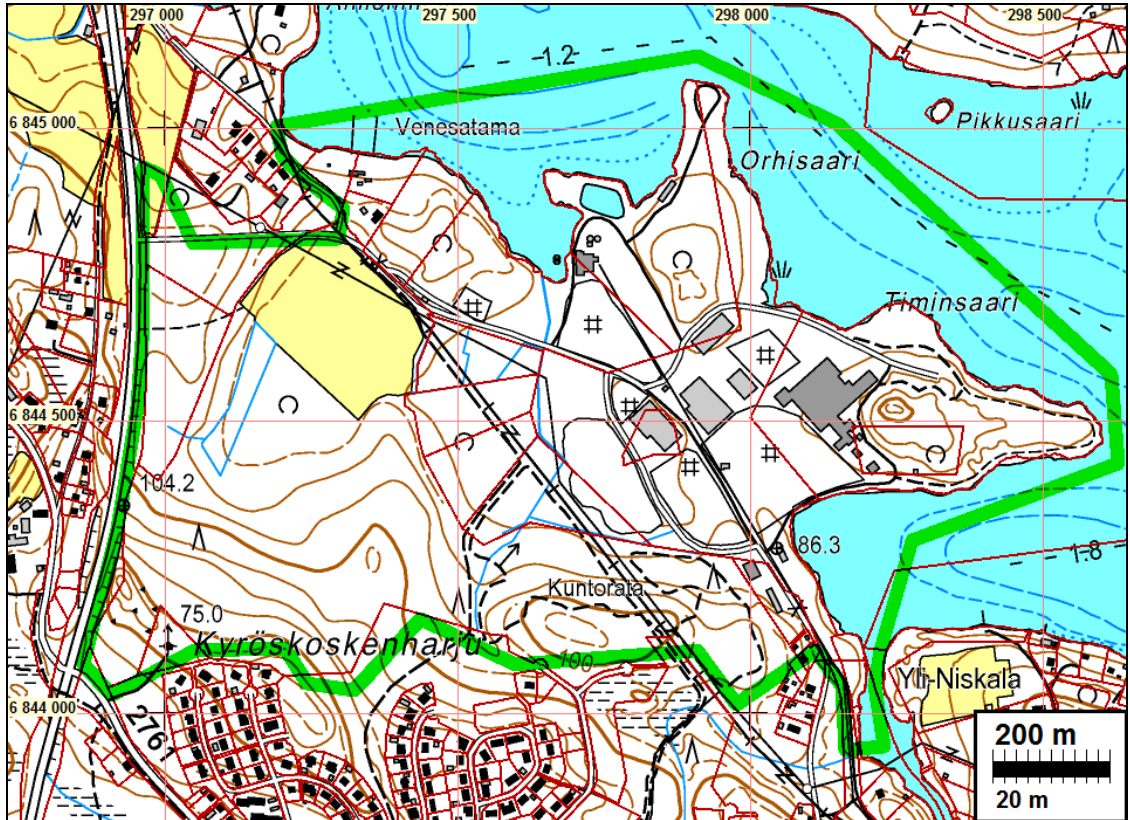
Paikalla käytiin myös uudestaan 19.10.2012 siitä ohi kuljettaessa. Mukana oli allekirjoittaneen lisäksi arkeologi Timo Sepänmaa. Alue oli sikäli muuttunut, että harjunreunalta oli metsä hakattu aukoksi. Lyhyellä käynnillä ei maastossa havaittu mitään sellaista joka antaisi aiheutta muuttoa v. 2007 ja keväällä 2012 saatua kuvaa: alueella ei ole kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Alueen tarkempi kuvaus on vuoden 2007 ja kevään 2012 raporteissa.

19.10.2007

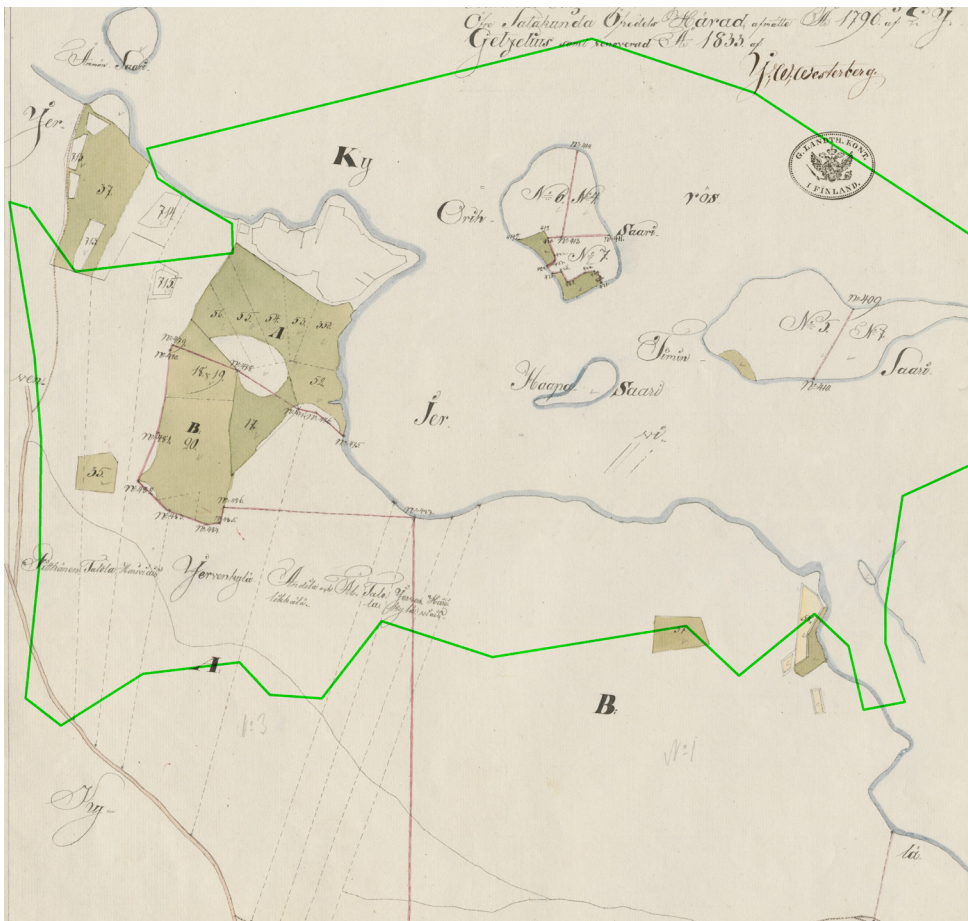
Timo Jussila

Kartat

Tutkimusalue rajattu vihreällä

Vanhat Kartat, nämä on esitetty myös kevään 2012 raportissa

Kostula 1796, ote isojaon toimituskartasta A17 11/4

Tutkimusalueen raja piirretty päälle (karkeasti) vihreällä. Kartan kiertymisestä johtuen siinä laidoilla epätarkkuutta.

Kostula 1819 (A17 11/2)

Ote Hämeenkyrön Pitäjänkartasta 1840-luvulta. Alue edelleen asumaton.

Ote Senaatinkartasta 1900-l alusta. Järvi on laskettu ja alueella uusi tie ja asutuspiste.

Ote taloudellisesta kartasta v. 1930. Alueella teollisuuslaitos.